

REGTWEZEN EN POLICIE (bl. 158). Behandelde zaken voor de regtbanken:

- Regtbank te Curaçao: 20 civile en 37 strafzaken.
- Collegie van kleine zaken aldaar: 25 zaken.
- Regtbank te St. Martin: 4 civile en 5 strafzaken.
- Collegie van kleine zaken aldaar: 1 civile en 13 strafzaken.
- Regtbank te St. Eustatius: 7 strafzaken.
- Collegie van kleine zaken aldaar: 4 zaken.
- Gedelegeerde regtbank te Saba: 5 vonnissen geweest.

Het getal advokaten voor de regtbank te Curaçao bedroeg 2, dat der procureurs 1.

In 1850 zijn te Curaçao aan 2 personen *brieven van burgerreg* verleend; op St. Martin aan 4 personen. Op Curaçao werden 5 *admissiën tot inwoning* afgegeven, op St. Martin 2, op St. Eustatius 1. *Passen voor vaartuigen* zijn verleend ten getale van 14.

Gevangenis (bl. 159). De gevangenis op Curaçao telde in 1850 38 gevangenen, op ult. December van dat jaar waren er nog 6 : 2 preventief in hechtenis, 1 veroordeeld wegens moord, en 3 militairen, wier doodvonnis in dwangarbeid was veranderd. In de in het raadhuis van St. Martin tot gevangenis ingerigte vertrekken voor vrijen en een afzonderlijk gebouw voor slaven werden in 1850 47 vrijen en 175 niet vrijen opgenomen. Onder ult. December bepaalde zich dit getal tot 1. In de gevangenis te St. Eustatius was in 1850 slechts 1, in die te Saba geene gevangene aanwezig.

Het Verslag bevat nog in deze afdeeling eenige korte opgaven betrekkelijk de *begraafplaatsen*, *translateurs* en *weeskamers*.

EREDIENST. Te Curaçao wordt de dienst bij de Protestantsche gemeente waargenomen door 3 bezoldigde predikanten. De R. C. tellen er 6 kerken en kapellen, bij welke onbezoldigde priesters en kapellanen de dienst waarnemen. Behalve het bezoldigde personeel, in het verslag over 1849 opgenoemd, waren er nog 16 onbezoldigde priesters en 21 zusters van liefdadigheid. De Israëlijsche gemeente heeft alleen te Curaçao een synagoge. — Te St. Martin bevond zich een Wesleyaansch Methodisten predikant met een gouvernements-toelage. Te St. Eustatius was een Methodisten zendeling gevestigd, mede met toelage uit 's Lands fondsen. Te Saba werd de dienst verrigt door een Episcopaaalschen predikant, door bijdragen van de ingezetenen onderhouden.

INSTELLINGEN VAN WELDADIGHEID (bl. 160). In het Lazarus- en krankzinnigengesticht te Curaçao werden ult. 1850 verpleegd 30 personen. — De vereenigde Hervormde en Luthersche kerk- en armenkas verleende aan 52 personen onderstand tot een bedrag van f 2,650. Uit het bij deze gemeente bestaande fonds van f 3,756, door collecten bijeengebragt, werden aan 45 weezen onderstand, kleeding enz. verstrekt. — De bij de R. C. gemeente bestaande Commissie van weldadigheid deelde in 1850 aan 69 armen eene som van f 995

uit; terwijl door het Ned. Port. Israëli. kerkbestuur eene som van f 2,462 ten behoeve der armen werd aangewend.

Armen- of weezengestichten, algemeene armbesturen of armenwetten bestaan er niet op Curaçao en onderhoorigheden. De kerkelijke gemeenten komen hare armen te gemoet.

In 1850 is op Curaçao door ingezetenen een Spaarbank en eene daarmede verbonden bank van leening opgericht. De eerste heeft ten doel om de arbeidende klasse tot spaarzaamheid aan te moedigen, en voorts om ouders en voogden in staat te stellen om trapsgewijze zekere bezuinigingen te maken, ten einde in de toekomstige behoeften der aan hunne zorgen vertrouwd minderjarigen te voorzien. De laatste voorziet in een lang gevoelde behoefte om den woeker te fnuiken en beleent tegen een matigen prijs panden in zilver, goud of edelgesteente. In 1850 zijn in de spaarbank gestort, door 272 personen, f 28,505 en teruggenomen uit de spaarbank f 5,252. Het te goed der gezamenlijke inleggers bij het einde van het dienstjaar bedroeg aan kapitaal en intrest f 23,794. Door de bank van leening werd, op 1,247 panden, f 26,121 beleend, waarvan de intresten beliepen f 969. Afgelost werden 531 panden met een bedrag van f 10,601, enz.

BERGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST (bl. 160). Op Curaçao waren in 1850 7 geneeskundigen, op St. Eustatius 1, St. Martin 2; op Bonaire komt de landschirurgijn, voor de landsslaven aldaar geplaatst, de overige bevolking te hulp; op Saba en Aruba zijn geene particuliere geneeskundigen. Inrigtingen voor burgerlijke geneeskundige dienst worden in de kolonie niet gevonden.

ONDERWIJS (bl. 160). In 1850 is te Curaçao in werking getreden een door de ingezetenen daargestelde Maatschappij van onderwijs, die in November hare hoofdschool, met 53 leerlingen, heeft geopend. Het doel dezer Maatschappij is om aan de kinderen uit den goeuden burgerstand min kostbaar, duurzaam en goed onderwijs te geven.

In 1850 is onderwijs gegeven op:

CURAÇAO.	BONAIRE.	ARUBA.
in 17 inrigtingen aan 1,460 kinderen.	1 school met 53 k.	2 scholen met 30 k.

te zamen 1,543 leerlingen. De school in de Oost-divisie van Curaçao, onder leiding van den pastoor van St. Rosa en diens zuster, die ook aan het hoofd staat eener bewaarschool aldaar, verdient allezins aanbeveling. Op de plantagie *Barber* te Curaçao wordt voortdurend onderwijs gegeven door geestelijke zusters. Deze plantagie is het eigendom van den bisschop van Cytrum, aan wien ook vergunning is verleend tot daarstelling eener school in de Midden-divisie van Curaçao en van eene bewaarschool. — Het lands-schoolgebouw te Bonaire, grootendeels door vrijwillige bijdragen opgericht, is in 1850 voltooid. — Op St. Martin, waar meest de Engelsche taal wordt

gebezigd, is in 1850 een in Nederland geëxamineerd onderwijzer geplaatst. Die school telde 47 kinderen van behoeftige ouders, die gratis onderwijs genoten, en 21 die schoolgeld betaalden.

VERVOERWEZEN (bl. 161). Openbare of algemeene inrigtingen tot vervoer van personen en goederen zijn op Curaçao en de andere eilanden niet aanwezig. In 1850 is door den handel van Curaçao eene vennootschap opgericht onder den naam van Curaçaosche-pakketvaartmaatschappij en in April in werking getreden. Zij bepaalt zich tot de vaart tusschen Curaçao en St. Thomas en dient ook voor de correspondentie met St. Eustatius en St. Martin. Het Gouvernement heeft met die Maatschappij eene overeenkomst gesloten.

GELDELIJK BEHEER (bl. 161 en 165). De omzet der *Curaçaosche Bank* is in 1851 zeer voldoende geweest: het bedrag der bankbiljetten is niet veranderd, de reservekas bedroeg ult. 1850 *f* 160,566, en de beleeningen *f* 109,600.

De *Begrootingen* voor 1850 wijzen aan in:

	ONTVANGST.		UITGAAF.	
	RAMING.	WERKELIJK.	RAMING.	WERKELIJK.
Curaçao.....	<i>f</i> 212,691	<i>f</i> 198,944	<i>f</i> 398,471	<i>f</i> 398,655
Bonaire.....				
Aruba.....				
St. Martin.....	" 28,080	" 35,243	" 38,991	" 40,293
St. Eustatius....	" 6,508	" 6,321	" 34,932	" 28,148

NIJVERHEID (bl. 161 en 167). In 1850 is de weërgesteldheid voor den landbouw op de W. I. eilanden niet gunstig geweest.

Ziehier de opbrengst van Cochenille (Ned. *q*) en de ontvangsten en de uitgaven der Gouvernementscultures:

	OPBRENGST <i>q</i> .	ONTVANGST.	UITGAVEN.
Curaçao.....	2,252	<i>f</i> 5,448	<i>f</i> 10,289
Bonaire.....	4,614	" 11,172	" 7,090
Aruba.....	3,166	" 7,717	" 7,850
	10,032	<i>f</i> 24,337	" 25,229

Van de aloëplanten is in 1850 niet geoogst, omdat door den weinigen afzet de oogsten der beide vorige jaren nog voorhanden waren. De cultuur van nopal en cochenille op Curaçao voor particuliere rekening heeft nog de gewenschte uitbreiding niet erlangd. De mislukking van den maïsogst heeft ongunstig gewerkt op de algemeene gesteldheid der bevolking. — Op St. Eustatius was de oogst voorbeeldeloos gering. Het bedrag der producten van landbouw beliep slechts *f* 18,611. — Op St. Martin is de landbouw in

diep vervallen staat, daar de slaven onverzettelijk den veldarbeid weigeren. De verschillende plantagiën leverden slechts eene geldswaarde van *f* 8,638 op.

Veeteelt (bl. 162). De veeteelt is op Curaçao en bijgelegene eilanden een der voornaamste takken van bestaan der planters. Men telde op ult. 1850:

	PAARDEN.	EZELS.	MULEZELS.	HOORNDEESTEN.	SCHAPEN.	GEITEN.	VARKENS.
Curaçao.....	398	2,610	23	2,981	26,156	19,306	51
Bonaire.....	96	167	—	76	1,680	7,400	77
Aruba.....	70	683	8	403	5,567	9,683	152

De Gouvernements veestapel op Bonaire bedroeg: 626 schapen, 26 geiten, 76 hoornvee, 86 paarden. De schaapskudde leverde 884 Amst. *q* wol op.

Op St. Eustatius is de veestapel gering en strekt dezelve alleen voor plaatselijk gebruik. Op St. Martin heeft de aanboudende droogte een sterfte onder het vee doen ontstaan. Op Curaçao, Bonaire en Aruba was de toestand van den veestapel voldoende.

Verkoop of uitgifte van Gouvernementsgronden (bl. 162). Het getal uitgegeven concessiën op Curaçao en Aruba bedroeg op ultimo 1850: 403, te zamen van 729³/₄ bunders. Voor de goudgraving zijn in 1850 5 permitten of bewijzen van bevoegdheid om eene concessie van eenige ellen gronds te doorzoeken, afgegeven tegen den gestelden tax van *f* 1 per permit. Het in 1850 genomen besluit om in het belang der cochenilleteelt op Aruba onder zekere bepalingen kosteloos gronden af te staan, heeft aanvankelijk gunstig gewerkt.

Handel en Scheepvaart (bl. 162 en 169). De waarde van den invoer op Curaçao wordt op 2 à 2¹/₂ millioen gulden geschat. Het Verslag heeft een staat medegedeeld van de soort der ingevoerde artikelen, die echter, zoo als ook wordt aangemerkt, van weinig belang is, daar de opgaven zeer globaal zijn.

Tot den in- en doorvoer zijn gebezigd:

HAVENS.	VAARTUIGEN.	TONNEN.	DE TONNEMAAT IS GEWEEST ONDER
Uit Europeische.....	11	1,777	Ned. vlag.....8,801
" N.-Amerikaansche....	37	5,538	N.-Amerik. vlag....8,347
" Z.-Amerikaansche....	300	12,367	Venezuelaansche vlag.7,585
" W. I. Kolonie.....	234	9,950	Spaansche vlag.....1,598
In avarij.....	4	111	Engelsche ".....1,251
Voor doorvoer ingeklaard..	19	1408	Nieuw-Grenadasche..1,047
		605	31,151
In 1849 meer.....	16	4,445	

De inwendige gesteldheid van Venezuela is den handel met dat rijk niet gunstig geweest.

Op Bonaire zijn in 1850 ingeklaard 295 vaartuigen met 8,639 tonnen. De belangrijkste invoeren waren van Curaçao en Venezuela. Het voornaamste artikel van uitvoer is het om qualiteit uitmun-

tende zout. De oogst van zout was, in 1850, 68,449 vaten à 90 cents per vat. Pogingen om het zout van Bonaire en Aruba op de markt van Nederland te brengen zijn niet geslaagd. De scheepsgelegenheden en de hooge vrachten zijn de voornaamste beletselen.

De handel en scheepvaart op Aruba, vroeger het hoofdmiddel van bestaan, zijn daar bijna geheel verdwenen; er kwamen in 1850 slechts 46 vaartuigen aan, van welke 3 in ballast.

Op St. Eustatius kwamen in dat tijdsbestek aan 326 vaartuigen met 5,831 tonnen. De invoer bedroeg p. m. f 60,000, de uitvoer f 8,801.

De invoer van St. Martin bepaalt zich tot die van plaatselijke behoefte; de uitvoer tot dien van zout. De zoutoogst was gedurende de 4 laatste jaren zeer overvloedig: in 1850 was de opbrengst ruim 347,000 vaten (in 1849 247,000). Er werden uitgevoerd 211,265 vaten. Tot den in- en uitvoer werden gebezigd 334 vaartuigen van 23,950 ton. De schaarsche opbrengst van den landbouw liet geen uitvoer van die artikelen toe.

Door de bijdragen en medewerking der ingezetenen van Curaçao is op Klein Curaçao in 1850 een vuurtoren gebouwd.

De *Scheepsbouw* (bl. 164) neemt op Curaçao, ofschoon langzaam, toe. In 1850 zijn er 5 vaartuigen van 163 ton van stapel gelaten. Te Saba werden in 1850 geene vaartuigen gebouwd. Op St. Eustatius en St. Martin bestaat geen scheepsbouw.

SLAVENBEVOLKING (bl. 164). De wettelijke bepalingen, welke de slavernij op de eilanden regelen, zijn vervat: voor Curaçao in de publicatie van September 1840, voor St. Eustatius en Saba in die van April 1826, alsmede in die van het bestuur van Curaçao en onderhoorigheden van December 1849; zij worden in het Verslag, bl. 172-175, medegedeeld.

Even als in het vorige Verslag is opgenomen een staat van het aantal en de geboorten en sterfgevallen der slavenbevolking op Curaçao, van 1840—1850, is thans medegedeeld een dergelijke staat voor de overige eilanden, waaruit het volgende:

AANTAL SLAVEN OP 1 JANUARIJ.

	CURACAO.	BONAIRE.	ARUBA.	ST. EUSTATIUS.	ST. MARTIN.
1840...	6,606	606	486	1,129	1,774
1841...	6,699	625	485	1,128	1,766
1842...	5,979	633	480	1,128	1,730
1843...	5,772	614	498	1,108	1,746
1844...	5,793	656	514	1,131	1,734
1845...	5,569	647	530	1,110	1,605
1846...	5,619	663	545	1,109	1,646
1847...	5,436	678	556	1,122	1,654
1848...	5,479	696	529	1,104	1,657
1849...	5,585	721	591	1,124	1,649
1850...	5,683	731	596	1,133	1,668

De verordening van 2 Juli 1850 waarbij de manumissie van slaven van alle kosten is ontheven, is zeer gunstig gewerkt. In 1850 als gemanumiteerd ingeschreven op: Curaçao... 270
" Bonaire... 9
" Aruba... 15
" St. Martin... 50
" St. Eustatius... 12

Ziehier de verhouding der geboorten en sterfgevallen per 100 zielen der slavenbevolking:

	GEBORTEN.					STERFGEVALLEN.				
	CURACAO.	BONAIRE.	ARUBA.	ST. EUSTAT.	ST. MARTIN.	CURACAO.	BONAIRE.	ARUBA.	ST. EUSTAT.	ST. MARTIN.
1840.	4.02	5.97	3.01	2.28	2.28	1.45	0.16	1.85	1.77	2.40
1841.	3.2	4.93	3.54	2.09	2.09	2.54	1.92	1.85	2.48	1.75
1842.	2.68	4.58	2.92	2.37	2.37	2.34	1.74	1.46	2.48	2.66
1843.	2.84	5.22	3.34	2.4	2.4	2.55	0.47	1	1.35	1.09
1844.	2.29	5.25	3.62	2.02	2.02	2.74	0.91	0.39	2.03	1.21
1845.	5.1	3.58	3.42	2.62	2.62	1.74	1.54	1.13	3.33	1
1846.	2.55	3.85	3.88	1.82	1.82	3.51	0.9	0.92	1.17	1.46
1847.	4.72	3.6	3.03	3.02	3.02	2.15	1.18	1.62	3.38	2.66
1848.	3.88	3.59	4.53	3.38	3.38	1.7	0.43	1.32	2	2.53
1849.	5.55	4.06	4.18	3.09	3.09	2	1.66	0.17	2.94	2.36
1850.	4.79	3.7	3.35	4.19	4.19	2.47	1.23	0.84	3.17	1.5

Het Verslag bevat ook nog (bl. 164) een staat der sterfte onder de slavenbevolking, gemiddeld over de jaren 1841—1850.

C. NEDERLANDSCHE BEZITTINGEN IN AFRIKA (bl. 175).

Behalve een geschil tusschen de bevolking der landschappen Akatinkjo en Ghimmekroen en een van minder beteekenis te Elmina, werd in 1850 de rust ter Kuste van Guinea niet gestoord. De militaire magt bestond uit 2 officieren en 105 onderofficieren en manschappen. De gezondheidstoestand was zeer bevredigend.

De begrooting voor 1850 wijst aan:

ONTVANGST.	UITGAAF.
Geraamd... f 2,500; werkelijk f 3,414	Geraamd... f 143,500; werkelijk f 77,190

De tabakscultuur te Simbo werd met ijver voortgezet. In Sept. 1850 stonden 5,000 planten te veld en zoude weldra een behoorlijke hoeveelheid wel uitgegroeide tabak naar Nederland worden gezonden. In den omtrek van Elmina is men nog onledig met de koffijteelt, waarvan de hoedanigheid veel scheen verbeterd te zijn.

Ter reede van Elmina hebben in 1850 geankerd 81 schepen, van welke 3 Nederlandsche en 5 oorlogschepen. Vele schepen verlieten de kust weder binnen 24 uren uit gebrek aan handel.